

Wat kun je eigenlijk met digitale geletterdheid?

“Kijk, dit is een animatie die mijn leerlingen vandaag maakten met PowerPoint.” Een bal stuitert over het scherm, verandert van vorm en spat uit elkaar. Pieter, leraar in het basisonderwijs, laat enthousiast zien wat zijn leerlingen die dag hebben bedacht. “Veel mensen weten niet dat je met PowerPoint grappige animaties kunt maken. Heel simpel en effectief. Ik laat ze ook programmeren met Scratch, maar eenvoudig beginnen is wel het uitgangspunt.”

Onbewust digitaal

Pieter geeft twee dagen in de week ICT-basisvaardigheden en mediawijsheid aan groep 5 en 6. Hij ziet wel dat het weinig terugkomt in andere lessen omdat zijn collega's digitale geletterdheid een lastig onderwerp vinden. Ze zijn zich vaak niet bewust dat ze als leraar behoorlijk wat digitale middelen gebruiken. Ze werken zelf met digiborden, e-mail en leerlingvolgsystemen maar laten het gebruik van digitale middelen in de klas liggen omdat ze er vanuit gaan dat leerlingen wel weten hoe ze daarmee moeten omgaan. Als leerlingen een werkstuk of spreekbeurt moeten voorbereiden op de computer, laten ze de begeleiding over aan Pieter of de ouders.

Meer dan mediawijsheid

Weten hoe digitale middelen werken en ze gebruiken, valt onder digitale geletterdheid. In het leerproces gaat het om ICT-basisvaardigheden, informatievaardigheden, mediawijsheid en computational thinking. Onder computational thinking valt zowel het oplossen van problemen met behulp van de computer, als begrip van de werking van een app als Buienradar. Om leraren te inspireren heeft SLO leerlijnen gemaakt die beschrijven welke doelen en onderwerpen je voor digitale geletterdheid in het basis- en voortgezet onderwijs kunt gebruiken.

Nieuwe uitwerkingen voor digitale geletterdheid

“Het is niet duidelijk wat je op school nu precies aan digitale geletterdheid moet of kunt doen”, geeft Pieter aan. In de kerndoelen komt ICT niet voor en er zijn verschillende uitwerkingen beschikbaar. “Dat is ook de reden dat ons schoolbestuur in de visie vooral ingaat op het gebruiken van ICT voor onderwijs. Maar welke uitwerking gebruik je in de klas?”

Binnen Curriculum.nu werkt het ontwikkelteam digitale geletterdheid aan een voorstel voor introductie van het leergebied in de kerndoelen. Hun conceptvoorstel van 7 mei 2019 bevat een visie en een beschrijving in de vorm van grote opdrachten en bouwstenen. Voor het basisonderwijs en de onderbouw van het voortgezet onderwijs wordt een voorstel gedaan wat leerlingen zouden moeten kennen en kunnen op dit gebied. Ook formuleert het team aanbevelingen voor de bovenbouw van het voortgezet onderwijs.

Digitale geletterdheid verplicht?

Digitale geletterdheid is tot nog toe geen verplicht onderdeel van het curriculum, maar dat kan veranderen. In het regeerakkoord staat dat er in 2019 meer aandacht komt voor digitale geletterdheid. Voor wettelijke verankering is het nog iets te vroeg, maar er is wel meer duidelijkheid over de uitgangspunten voor digitale geletterdheid. De conceptvoorstellen van Curriculum.nu zijn de meest volledige uitwerkingen tot nu toe. Geïnteresseerde docenten en schoolleiders kunnen hiermee direct aan de slag. “De uitwerkingen zijn misschien nog niet officieel maar al wel degelijk een richting waar ik mee aan de slag kan”, vindt Pieter. “Ik ga ze gebruiken om te vergelijken wat we al doen, welke leermiddelen we inzetten, en om het gesprek erover te voeren met mijn collega's en het schoolbestuur.”

11 slo

Meer informatie en uitwerkingen:

- Curriculum.nu conceptvoorstel voor het leergebied digitale geletterdheid -
» curriculum.nu/ontwikkelteam/digitale-geletterdheid
- Voorbeeldleerlijnen digitale geletterdheid voor po en vo -
» curriculumvandetoeekomst.slo.nl/projecten/leerlijnen-digitale-geletterdheid